СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 135. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 11-го червня 1936. — VOL. XLIV. No. 135. Jersey City, N. J., Thursday, June 11, 1936. THREE CENTS

НАРАДИ РЕПУБЛИКАНСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ

КЛІВЛЕНД. — Переважаючий вплив на конвенції Републиканської Партії в Клівленді захопила західня ґрупа, що в більшости заступає інтереси фармерів. В імені цеї ґрупи сенатор Стайвер з Ореґону виголосив промову, в якій гостро атакував Рузвелта і його „ню діл". Він заявлявся проти інфляції, проти теперішньої монетарної політики, проти великих податків, а за зрівноваження буджету і за митні охорони фармера та промисловця.

Ґубернатор Ландон, що старається про кандидатуру на президента, досі має найбільше прихильників. Одного з його прихильників, Лянґворта, конвенція вибрала одноголосно головою комісії резолюцій, чим дала доказ, що поважно числиться з тою плятформою, що її враз зі своїми прихильниками видвигнув Ландон. Його плятформа є досить поступова й старається погодити інтереси заходу і сходу, себто фармерів і промислу, а також робітників і великого капіталу. З найважніших точок, що дотичать робітників, є передбачена конституційна реґуляція годин праці і назначення найнижчої платні робітників. Щодо фармерів, то вона передбачає такі точки: 1) наводнення або осушення фарм, включаючи навіть готівкові підмоги для тих фармерів, що мають більші родини; 2) замкнення імпорту молочарських виробів і живого скоту з країв, що не придержуються таких санітарних вимог як Злучені Держави; 3) прибільшенння фармерських кредитів, з відсотками такими низькими, які дістає промисл; 4) досліди над фармерськими продуктами, щоб можна їх було примінювати в індустрії; 5) прибільшення чужих ринків; 6) певна зміна торговельних договорів, які кривди[illegible]рство.

Назначуючи комісію резолюцій, конвенція забула вибрати туди жінок. На салі було багато жінок , і то з політичним досвідом. Вони образилися такою поведінкою конвенції, але замісць мовчати, або виходити ображеними з нарад, вони пішли „на пролом" і таки здобули в резолюційній комісії два місця для жіноцтва.

ЕДМОНДСОН НАКИНУВСЯ НА ЛЯ ҐВАРДІЮ.

НЮ ЙОРК.—Роберт Едмондсон, якого недавно заскаржив посадник Ню Йорку Ля Ґвардія за ширення антисемітизму й расової ненависти, відповів гнівно на адресу посадника, що він „будучи сам жидом-радикалом, зраджує лише власне расове упередження й ненависть, коли атакує чисто патріотичний рух". Описуючи себе, Едмондсон сказав, що він не належить до ніякої політичної партії чи орґанізації, що він є за конституцію, за націю, за релігію, а проти інтернаціоналізму і комунізму. Жидівське питання він хотів розвязувати не „стрілами, тільки бальотами".

НАУКА ДЛЯ ТИХ, ЩО КІНЧАТЬ СТУДІЇ.

БАЛТІМОР. — Д-р Бовмен, президент університету Гопкінса, на прощання тим студентам, що покінчили університет, радив, щоб своїх дипльомів не вважали „контрактом купна знання й інтеліґенції". В життю треба вчитися все далі і далі. Хто не вчиться і не вглиблюється далі в життя, той, без уваги на дипльом, попаде в глупоту і неуцтво.

МЕКСИКАНСЬКА „РОЗПРАВА".

ТЕПІК (Мексико). — Департамент внутрішних справ Мексика розглядає зажалення фармерів зі стейту Наяріт на власти в Тепік, які у спорі з фармерами за посідання землі вбили 190 фармерів.

ЖАЛУЮТЬ ЗА СТАРИМИ ЧАСАМИ.

КАНАРСІ (Ню Йорк). — На річному засіданні Союзу Добровольців Пожарної Сторожі сивоволосі ветерани згадували старі добрі часи, коли то суспільність більше оцінювала героїзм пожарників і виявляла їм більшу пошану. Тепер не те. Ніхто на них не звертає уваги. Коли так далі буде, то добровільна пожарна служба зовсім занепаде.

ФАБРИКА ПОГРОЖУЄ СТРАЙКОЛОМАМИ.

СИРАКЮЗ (Н. Й.). — Компанія „Ремінґтон Ренд" у Сиракюз, якої робітники вже від кількох тижнів є на страйку, загрозила, що коли робітники в короткому часі не повернуться до праці, то вона найме 500 страйколомів. У звязку з цею загрозою поліція збільшила сторожу.

ЗАТРУЇЛАСЯ В СОТНОМУ РОЦІ ЖИТТЯ.

СТЕТЕН АЙЛЕНД (Ню Йорк). — Старушка Марія Куртіс, яка прожила здорова сотню літ, через помилку напилася білої фарби, що стояла у фляшці з молока, і від того померла.

ВЕЛИКА ПОСУХА В НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ.

НЮ ЙОРК. — В околицях Ню Йорку, а також у полудневій смузі стейту Ню Джерзі, панує велика посуха. Коли скоро не впаде дощ, то збір картопель, помідорів, ярини й овочів буде цілком знищений.

БРАК І ПОДОРОЖІННЯ КАРТОПЕЛЬ.

По цілому краю дається відчувати брак картопель, що повстав унаслідок легкої зими в стейті Мейн, а потім у наслідок великої посухи в інших стейтах. Ціна підскочила на 22 центи за 5 фунтів, коли минулого року вони коштували лише 9 центів.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО В БЕРЛІНІ.

Дня 24. квітня уладив Український Науковий Інститут у Берліні до спілки з „Українською Громадою в Німеччині" жалібну академію в память Т. Шевченка. Академія, на якій промовляли д-р Кузеля і д-р Шпехт, випала дуже добре й зібрала коло півтора сотки добірної, переважно чужої публики. Берлінська німецька преса відзначила академію низкою статтей і заміток.

ЕНЕРҐІЙНИЙ СТАРОСТА.

У Великих Лучках (Закарпаття) парубки часто ходили по ночах, співаючи і нарушували нічний спокій. Староста (війт) села, Йосиф Попович, просив від громади уповажнення, щоб міг завести порядок. Між іншим просив, щоб під його команду дали всіх тайників і присяжників. Громада на це пристала. Прийшлося порядок зробити і дня 30. вересня 1934. року, коли парубоцтво улаштувало велику забаву перед відходом на військову службу, староста завів цілу масу парубків на громадський уряд і засудив їх так, що мають, або заплатити по 50 кч., або один одного вибити по лиці. На це староста хотів запровадити другу ґрупу гуляючих парубків, але ті вже спротивились, а навіть набили старосту. За це були засуджені краєвим судом в Ужгороді кожен на 4 місяці вязниці і 200 кч. ґрошевої кари.

ЛЮДСЬКА НОГА В МІШКУ.

З ріки Вілії під Вильном добули мішок, у якому знаходилася людська нога, відтята разом зо стегном. В інституті судової медицини стверджено, що це нога жінки, відтята ножем або сокирою. Здогадуються, що це нога Анни Димитровичевої, яку вбив у Вильні душогуб, що мешкав у неї як субльокатор, подавшися за студента Каз. Козловського.

СПАЛИВ СВОЮ ЖЕРТВУ В ПЕЧІ.

Велику сензацію у Вильні викликало вбивство Анни Димитрович, жінки урядовця спіртного монополю зі Львова, що, розійшовшися з чоловіком, замешкала у Вильні і держала студентів на станції. Тиждень тому вона щезла, а рівночасно щез студент виленського університету Казимир Козловський, що віднаймав від неї кімнату. Поліція його відшукала і підчас допиті він признався, що вбив Димитровичеву. Він порізав її тіло на кусники й спалив у печі, причому до скрушення костей ужив сільного квасу, а попіл висипав до смітника. Стверджено, що він називається інакше та що мав фальшиву леґітимацію.

СТАТТІ ПРО Т. ШЕВЧЕНКА.

Литовський публіцист Казис Відікавсказ помістив з нагоди 75-літніх роковин смерти Тараса Шевченка цілу низку статтей про Шевченка в польсько-американських і литовських ґазетах. Разом з тим помістив і деякі переклади Шевченкових віршів. Такі статті помістила „Ґвязда Полярна" з дня 30. травня б. р., „Єдносьць" з 4. червня, „Ґвязда" з 26. квітня. Литовський часопис „Ґарзас" (Розголос) помістив у числі з 30. квітня поезію п. Відікавсказа, присвячену памяті Шевченка. Всі ґазети помістили теж і портрет Шевченка.

ТОВАРИСТВО ВІЙСЬКОВИХ АБСТИНЕНТІВ.

В Рівному викрили дивну орґанізацію, зложену з кільканацятьох молодих жидів у поборовому віці, що мала на меті увільнити своїх членів від військової служби. Хлопці збиралися при вул. Левінзона у Берка Мейлера і тут цілими ночами умертвляли своє тіло, щоб упасти на вазі. Вони не спали, при чому поділили між собою ролі й сильніші не давали заснути слабшим. Всі ґризли зерна, щоби піддержати чуйність. Одночасно в день морили себе голодом, щоб тільки схуднути. Аж недавно на перешкоді станула їм поліція. Пізним вечором поліційна стежа побачила в домі Мейлера підозріле світло й увійшла до середини, думаючи, що це комуністичне зібрання. На вид поліції зібрані пробували тікати вікнами та до інших кімнат. Всетаки поліція придержала 10 хлопців, змарнілих і худих і, списавши з ними протокол, пустила їх на волю.

ЧОТИРИ ПРИСУДИ НА ДЕФРАВДАНТІВ.

Луцький окружний суд на виїздовій сесії у Володимирі розглядав кілька справ за ґрошеві зловживання. Перший відповідав Йоель Хворостовський, секвестратор громади Киселин, і дістав три місяці вязниці з позбавленням прав на 3 роки. На другій розправі станув Юрій Генцель, лісничий державних лісів в Устилузі, за спроневірення 1,230 зл. Дістав 8 місяців вязниці. Дальше розглядано справу почтової урядниці в Олеську, Марії Дудкевич, що спроневірила 83 зл. Засудили її на 6 місяців вязниці з припиненням на 2 роки. Вкінці солтис громади Киселин, Єфим Базюк, дістав 10 місяців вязниці за дефравдацію 500 зл. на шкоду громади. Крім того має звернути здефравдовані гроші.

ПОВІЯ ВЧИТЕЛЬКОЮ.

Як повідомляє румунська преса, в Сату Маре переведено контролю всіх учительських дипльомів і показалося, що повія Анґела Титал Ґріґор, яка від 1928 р. займалася проституцією, стала вчителькою на підставі фальшивого дипльому, купленого в одній фабриці. Вона віддалася за якогось Георгія Марієша, що також став учителем на підставі фальшивого дипльому. Справою занявся суд.

ВЧАТЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДАРОМ.

Федеральний уряд у порозумінню з шкільною радою в Джерзі Сити влаштував цілу низку курсів для іміґрантів. Учать говорити, читати й писати по англійськи та всього іншого, чого треба для добуття американського горожанства.

Вписи відкриті тепер у публичній школі ч. 1. (на розі вулиць Йорк і Вашинґтон) у кімнаті ч. 5. на 3-му поверсі. Зголошуватися можна кождого дня від години 7-мої до 9:30 вечором.

НОВІ ЖЕРТВИ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

В селі Чорному Потоці, пов. Надвірна, Василь Тимінський, орючи в полі, зачепив плугом об ґранату з часів світової війни. Ґраната вибухла, вбиваючи селянина на місці. Крім того ранила його сина Стефана так тяжко, що мусіли відвезти його до шпиталю. В Майдані Горішнім тогож повіту вибухла теж ґраната з часів війни, ранячи двох хлопців, що знайшли її в полі.

ЖЕРТВА ГАРМАТНЬОГО СТРІЛЬНА.

В Скоморохах Старих, повіт Рогатин, Петро Слюсар видобув з ріки Наraївки артилерійське стрільно з часів світової війни. Коли Слюсар намагався стрільно розібрати, воно вибухло та розірвало нещасного.

САНИ ВБИЛИ ДИТИНУ.

Трирічний Ілько Риблян із села Завадки (Закарпаття) бавився під хатою. Нараз упали зпід стріхи привязані сани і вбили дитину на смерть. На батька жандармерія зробила донос.

ВИСИЛКА ПІСЛЯ СМЕРТИ.

Офінор передає з Парижа цікавий факт, що яскраво характеризує психольоґію сучасних европейців. В малому містечку під Парижем умер у вязниці Н. Строганов, засуджений на висилку за спробу одержати спадщину графів Строганових. Приятелі покійного, які вжили заходів, щоб його поховати, були немало здивовані, коли голова міста заявив їм, що з огляду на те, що Строганов був засуджений на висилку, його тіла не можна поховати на території Франції і тому слід вивезти його за кордон. Ніякі завваги, що покійникові ніхто не дасть ні пашпорту ні візи, не помогли і мер стояв на свому, аж заявили йому, що в такому випадку вмивають руки і щоб він робив з тілом, що схоче. З огляду на те, що по закону покійник мусить бути похований, мер згодився на компромісову комбінацію: дозволив поховати небіжчика на місцевому цвинтарі, але з тим, щоб йому дали якийсь реченець відкликання присуду про висилку. Таким чином французькому судові прийдеться судити покійника і з огляду на „лагодячі обставини" (смерть) скасувати попередній присуд та дозволити покійному бодай тимчасовий побут на французькій території.

СОВЕТИ ДОСТАВЛЯЛИ ЕТІОПІЇ КУЛІ ДУМ-ДУМ

ЛОНДОН. — Часопис „Сондей Діспеч" подає, що Совети доставляли Етіопії зброю і муніцію, виготовлену в советських фабриках. Та найбільше доставлено Етіопії старих крісів і куль дум-дум. Кореспондент згаданого часопису, що перебував на военнім терені в Етіопії, стверджує, що вживані етіопцями кулі дум-дум походили з Советів.

В КИЄВІ БЕРУТЬСЯ СУДИТИ ХАБАРНИКІВ.

КИЇВ. — Розпочалася карна розправа проти 19 советських урядовців, що спроневірили міліон долярів з фонду, призначеного на боротьбу з сухотами і дитячими недугами. Головні обвинувачені це В. Кравченко, комісар відділу суспільного обезпечення, і К. Дубровський, що держав у своїх руках управу фінансами. Обвинувачені брали теж грубі хабарі за дозвіл виїхати на відпочинок чи лікування до санаторій на Кримі.

ВЕЛИКА ПОЛЬСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ В УКРАЇНСЬКІМ ПЕРЕМИШЛИ.

ВАРШАВА (Польща). — Польська Аґенція Телеграфічна описує широко польську католицьку маніфестацію в Перемишлі в Галичині. Подає, що на площі давньої австрійської кріпости зібралося коло сто тисяч людей, де відправлено полеву Службу Божу, яку передавано через радіо по цілій Польщі.

СОВЕТИ ГРОМАДЯТЬ ВІЙСЬКА НА МАНДЖУРСЬКІЙ ГРАНИЦІ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Одержано певні відомости, що в останнім часі Совети сильно скріплюють манджурську границю військом, тенками і літаками. Є це у звязку з внутрішніми неспокоями в Китаю, які готові дати Японії притоку загарбати північний Китай і Монголію. В такім випадку війна між Советами і Японією булаб неминуча.

РОБІТНИЧІ ЗАКОНОПРОЄКТИ БЛЮМА.

ПАРИЖ. — Новий премієр Блюм, щоб утихомирити страйкуючих і задоволити робітничі верстви, вніс на самім початку своеї діяльности законопроєкти про введення 40-годинного тижня праці без обмеження дотеперішньої заробітної платні, а далі про робітничі платні вакації і колективні робітничі умови.

Покищо страйк у Парижі зліквідовано, але на провінції робітники далі страйкують, особливо у великих підприємствах.

ІМЕНУЄ ЗЯТЯ МІНІСТРОМ СПРАВ ЗАГРАНИЧНИХ.

РИМ. — Мусоліні, що займав сім міністерських посад, зрезиґнував з трьох, іменуючи на своє місце трьох нових міністрів. Між ними є його зять, полковник Кіяно, що став тепер міністром справ заграничних. Кіяно був уже передше в дипльоматичній службі, а потім міністром преси і пропаґанди. В Етіопії відзначився він як командант летунської ескадри, відомої зі своїх надзвичайно відважних налетів.

НАВІТЬ НЕ ЗНАТИ, СКІЛЬКИ ЗГИНУЛО ПРИ КАТАСТРОФІ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Заборонено пресі писати про катастрофу, яка скоїлася підчас дитячої паради, коли то нагло завалилося руштування. Тепер подають, що при цім нещасливім випадку згинуло яких 60 осіб. Що згинули на місці десятки людей, це відоме. Не знати тільки, скільки. Відоме й те, що в шпиталях 80 лікарів переводили ріжні операції на 492 пацієнтах, потовчених підчас катастрофи.

Король Кароль потягнув за це до відповідальности посадника міста. Заарештовано теж інжинірів, що доглядали будови. Та вони виправдують себе тим, що руштування було побудоване для 1,500 людей, а тимчасом на нім було понад 5,000 людей.

СТРІЛЯЮТЬ ДО СТРАЙКУЮЧИХ.

БІЛГОРОД (Юґославія). — Поліція не дозволила тисячам страйкуючих мулярів відбути віче під голим небом. Коли робітники не хотіли розходитися, поліція почала до них стріляти. Було багато осіб тяжко ранених. Їх відвезено до шпиталів.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ЯК ЗРАЗОК ДЕРЖАВИ.

ЛОНДОН. — Семюел Гор, міністер маринарки, говорив про історичну місію Великої Британії. Казав, що вона повинна бути для інших держав прикладом, як треба правити державою. Вона повинна опирати свою силу і повагу на почуттю відповідальности і дати доказ, що її система правління є далеко краща ніж диктаторська та ніж советські, націстичні чи фашистівські експерименти.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
В Канаді належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НА ХЛОПСЬКИЙ РОЗУМ

В часах цілковитого національного притуплення зявився на Україні великий пророк, відомий під іменем Тараса Шевченка, що підніс сильний протест проти соціяльного гнету і визиску. Це він виступив з цілою силою проти тих, що то в „німецьких землях" набираються чужої мудрости, а потім беруться нею „ущасливляти", себто добивати свій нарід і свою Україну. Це він заговорив і про орієнтації на чужі сили, таврував якнайострійше „варшавське сміття" і „грязь Москви" та навчав нас, що на світі є тільки одна Україна й один Дніпро і там треба шукати розвязки українського питання та нашого щастя. А заразом заповів, що встане правда і встане Україна. Тільки: вставайте, рвіть кайдани і вражою, злою кровю скроплюйте волю.

Ось так зродилася з духа мужицького ясновидця—українська націоналістична ідея, а з нею й ідея державницька й ідея революційна, як шлях до визволення України. Знаємо, що всі ті ідеї зазнали по смерти Шевченка великого удару, і то не тільки від московського царату, але й від своїх, і то навіть від таких учених людей, як Михайло Драгоманів, що то став духовим батьком наших соціялістів і радикалів. Нема сумніву, що Драгоманів був і вченим і характерною людиною. Але з українського політичного боку він не бачив „ніде сили і ґрунту для політики державного сепаратизму України від Росії". І коли Шевченко відганяв нас від Росії, то Драгоманів добачував багато спільних інтересів між українцями і Росією, а справу української самостійности вважав цей просвітянин за справу дуже тяжку, а то й неможливу, а „при певних умовах і зовсім непотрібну для яких би то не було інтересів українського люду".

Ось так притуплював у зародку батько українського соціялізму збуджену Шевченком українську національну і державницьку ідею. Тому це природнє явище, коли його ученики шукали спасення в „демократії", в перебудові російської держави на демократичних основах і т. п. Все те відпокутував наш нарід ще й у часі останньої революції, коли при владі були Драгоманівські соціялісти, в яких головах шуміла „демократія" і перебудова російської держави на демократичних основах. Згодом вони очуняли, але вже було запізно, бо „демократи" з півночі захопили Україну, на якій і досі бушують.

Чиж тепер диво, що здоровий інстинкт нації витягає з цього соціялістичного експерименту науку і вертається до цього націоналізму, який проголосив безсмертний Шевченко, а який є правдивою демократією? Це природнє явище. Як природним є те, що знову соціялістичні просвітяни і ріжні угодовці та комуністи намагаються придушити цього націоналістичного духа, називаючи його „вузьким", „зоольоґічним" чи „фашистівським". Одні з них нічого з історії не навчились, а другі — це труби Москви чи Варшави. А всі вони — Шевченкові недолюдки.

ПРО „ОБОРОНЧЕСТВО", „ПОРАЖЕНЧЕСТВО" ТА „ВОЗВРАЩЕНСТВО"

(3)

Поле̇міка з Керенським.

На моє (Мілюкова) здивування прийшов до того самого переконання і п. Керенський, лише що його арґументація дуже крута. Він без сумніву також належить до „оборонців". І він ставить свою умову, але вже не Червоній Армії, а самому совєтському урядові в особі Сталіна. Керенський уже нераз у наших часах висказував охоту до переговорів безпосередньо з большевицьким диктатором. Він навіть недавно заявив про це публично на одній вічу, на котрім, на його думку, мусіли бути присутні такі особи, котрі про його, Керенського, умови донесли би безпосередньо самому Сталінові.

Умови Керенського є також само неоспоримі, як і наше загальне бажання, щоби повалити совєтську владу. А іменно, Керенський ні більше ані менше, а лише **жадає**, щоб Сталін негайно впровадив у Росії **політичні свободи**.

І справді населення Росії, що тільки натерпілося всякої біди від сталінського режиму, може в рішальну хвилю не обявити охоти до оборони тої влади, котра його так страшно угнітає. Правду сказавши, ми не бачили такої більшої охоти щодо цього в російським простім народі і підчас останньої світової війни. „**Ми — люди рязанські**", це є фраза для зречення „оборончества", а також проста форма для зазначення „пораженчества". Це стало навіть і приповідкою. А всеж таки російський народ воював з ворогом і то вдовольно, аж доки його не „розложили" вороги та прихильники перенесення внішної війни з окопів і зробити з неї війну „внутрішню" — проти „капіталістів".

Від „оборончества" до „пораженчества".

І дальше виводив Мілюков: Інтересним є, чи Керенський вдоволився лише самим переконуванням Сталіна або чи на випадок неудачі тих переконувань (що є легким до предвидження) перейде безпосередньо до „пораженців".

Зрештою ті прихильники „оборончества", котрі не ставляють Сталінові ніяких вимог, стають поволі членами „**соглашательства**", то є такими, що готові на це, що Сталін і його товариші з Росією виробляють, — та признають їм всякі (неіснуючі!) „досяги". Вони й переміняються остаточно у „**возвращенців**", то є таких, що аґітують за поворот до такої Росії, яка вона є тепер під диктатурою Сталіна.

Мілюков є зрештою тої думки, щоб "оборонческая" організація була самостійною та незалежною групою, котра би відповідала лише за свою власну діяльність.

—o—

Дуже інтересною була також дискусія на зборах, скликаних у Парижі „**Обществом содействія національним организаціям**".

Головний реферат виголосив на тім вічу **С. С. Ольденбург**. Він говорив ось що:

У російських еміґрантів може бути лиш одна ціль: **визволення Росії**. Росіянин повинен отже і всі міжнародні події оцінювати з цеї точки погляду.

Большевизм — це величезна каменюка, звалена на Росію. Розбити ту плиту — це не значить ще розбити Росію. Перед росіянами стоять отверті три дороги:

1) Визволити Росію може лише зверхня війна або так звана „інтервенція";

2) Внутрішній переворот;

3) Визволення частинами — і та дорога найбільшеболюча.

Вороги „**освободженців**" (визвольників) — накидують їм при кождій нагоді прізвище „**поражѐнців**". Та бажати большевицькій владі, щоб у війні зістала „поражена" (побита), це не значить ще бажати „поразки" Росії.

Большевики пробували викликати революцію на Далекім Сході (у східній Азії), але їм це не удалось і вони всі свої сили звернули тепер против Німеччини, щоби там викликати революцію.

Нема найменших підстав думати, що на випадок побіди большевиків у зверхній війні — наступить якесь національне „**преображеніе**", бо, як учить історія, то побідники ніколи не змінювали свого устрою. Не можна числити в такім випадку і на якогось Наполеона Бонапарте, що зліквідував велику французьку революцію. Якщо і знайшовсяб такий большевицький Бонапарте, то ГПУ (Чека) скоро скрутила би йому голову.

„Оборонцями" можуть бути лише ті, що обороняють Росію від большевицького ярма. Неможливим є чейже боронити рівночасно і Росію і Совєти.

В дальшій дискусії заявив редактор „Возрожденія" **Ю. Ф. Семенов**, що вся теперішня політика полягає властиво на боротьбі комунізму з антикомунізмом. — А закидів „**пораженчества**" аж смішно слухати, бо вони безпредметові.

Не можна будувати надій на якісь чуді внутрішнього перевороту.

Колиж большевики так стараються розсварити і розбити еміґрацію — то це значить, що **еміґрація є силою**, з котрою вони числяться. — Як видно — то вона стоїть на перешкоді якійсь важній справі. Підчас зудару — і мала сила може відограти важну ролю.

В дальшій дискусії заявив І. Я. **Савин**, що еміґранти мають більше право говорити іменем Росії ніж Сталін.

Львівський „Новий Час" подав недавно також звіт про такі збори російських еміґрантів у **Празі**. Були це збори так званого „**Козацького Центру**", на котрих ґенерал **В. Сідорін** виводив, що удар, який Японія готує — є звернений против Росії, а не проти комунізму. Боротьба з ним, яку проголошує як Японія так і Німеччина, є лише прикриттям їх імперіялістичних плянів. Переміни в Росії — очевидні (?) так, що не можна заперечити відступлювання (?) совєтської влади від комунізму.

Повага Сталіна і Ворошилова іде вгору, а це причиняється до того, що їх диктатура буде вести **суто національно - московську політику**. Сідорін звернувся при кінці цілком провокаційно до донських (російських) козаків самостійників та до кубанських українських козаків - соборників: „Гадаєте, що вам Гітлер збудує Україну чи Козакію?"

На других знову зборах у Празі, скликаних т. зв. „**Евразійцями**", був головним референтом наш таки землячок з Чернигівщини, **П. Савицький**, котрий на превелике диво є лектором **української** мови в **німецьким** університеті в Празі. Він дуже тішився, що тепер у всіх школах українських, білоруських, грузинських, вірменських, татарських і т. д. примушують учитись „русскаго языка", так, що фактично „русская культура" знову стоїть у Совєтах на першім місці. І це є продовженням „русскої" державности.

Тепер совєтська влада енерґійно переводить **зближення української культури до „русскої"**. Про це свідчить і такий факт, що тепер друкується на Великій Україні далеко більше російських книжок ніж у країнських.

Цьому самоотверженному „малороссу" Савицькому відповіли гостро таки справжні „Росси" — **Малахов** та донський козак **Кохановський**.

Перший з них заявив, що нема чого дуже тішитися, що на В. Україні аж 50 процентів книжок виходять російською мовою. Кождий народ має право видавати на своїй території всі 100 процентів книжок своєю мовою. Зрозуміла річ, що такий російський шовінізм мусить викликати сепаратизм. (І викликує. — І. Н).

Козак **Кохановський** заявив, що царський режим гнав примусом народ, щоби боронив „родину" — але — і тому програв. Таксамо поженe поневолений народ у бій і совєтська влада і тому годі числити на її побіду.

Як царський так і совєтський режим є вже в самій своїй істоті „**пораженческим**" — то є: мусить понести поразку.

Очевидна річ, що такі смілі промови не подобалися зборам, з котрих більшість уже і до „**возвращенства**" готова, коби лиш большевики не були скупі в роздаванню добре платних посад.

На щастя ті чорносотенні „возвращенци" (поворотці) не мають дуже великої охоти „возвращаться". Вони видають навіть за большевицькі гроші і на дуже добрім і дорогім папері свій орган та волюють сидіти за ґрасицею, заїдати французькі та чеські присмаки. А зрештою „пораженцам" і в Празі не дуже певно живеться, бо відколи Чехи знюхалися з большевиками — зачинає чеська влада добиратись до шкіри російських еміґрантів, противних Совєтам. Недавно тому арештувала вона цілу пачку російських „пораженців" і лиш заходить тепер таке питання: чи видасть вона їх большевикам в цілі поставлення їх „под стенку" — чи ні?

(Кінець).

Подав **Іван Н.**

ЧОМУ ЛЬВІВ?

(З нагоди львівської кривавої демонстрації).

У Львові впали стріли... Є численні жертви і великі матеріяльні шкоди. Чому саме у Львові розігралися ці події в небувалій досі величині й формі? Чому саме на терені Східньої Галичини справа безробіття виступала в такій яскравій формі? Чи дійсно безробіття у Львові є жахливіше, як положення першого-ліпшого села, хочаб Яворівщини, про Полісся вже не згадуючи? Відповідь на такі і їм подібні питання принесли — безперечно — сумні картини з життя безробітних, але вони не видержали би порівняння з тим тяжким станом, у якому знаходився рік тому Яворівщина, чи тепер Полісся, в якому знаходяться рік-річно українські малоземельні селяни на переднівку. І саме те каже нам, що величина львівських подій не вирінула з чисто господарських причин, але була наслідком політичних махінацій, які вибрали Львів, осередок українського зорганізованого життя, за основу своїх операцій.

Чому саме Львів? — Український націоналізм проголосила Москва „найбільшою небезпекою" на совєтській Україні. Знищити цей націоналізм не можна навіть вигубленням мільйонів, як довго поза кордонами совєтської України бється українське серце, як довго джерело цього націоналізму у Східній Галичині не висохло. Підкрастись до цього джерела, затруїти його ідою анархії, штовхнути українського селянина проти свойого брата, інтеліґента, **відорвати українського робітника від національного табору** і запрягти до свойого „міжнародного" ридвану — оце ціль Комінтерну. Тільки розторощивши український націоналізм усюди поза кордонами СССР, може Москва безпечно володіти над своєю тюрмою народів. — Заворушеннями в Кракові певно не цікавились українці Придніпрянщини, але події у Львові в насвітленню Постишева чи котрогобудь малросcа-комісаря є дуже вигідним, аґітаційним засобом проти „найбільшої небезпеки". — Мовляв: Бачите, що там діється! Ба що більше. Штовхаючи теж українських безробітних на скорострілі, вожаки з „народнього фронту" хочуть перед українським селом заманіфестувати як „правдиві приятелі працюючих", які — мовляв — ідуть в огонь. Хто був наочним свідком цих подій, бачив, як ці „герші" давали збоку знаки і в хвилі зудару щезали. На бруку лишалися ті, які сталися знаряддям у руках вожаків. А при цьому воюється теж „з польським фашизмом", чи пак Польщею за те, що не хоче волочитися за політикою французьких Еріотів та Блюмів, які донедавна були ворогами „працюючих мас", але які тепер є найбільшими приятелями, бо скачуть під музику московської балалайки. Так чужими руками, чи пак головами, можна відразу одним стрілом стріляти до двох заяців. Ніби хитра штука, але загрубими нитками шита та сітка.

Свідомий українець, селянин, чи робітник, не сміє дати зловитись на ту сітку. Він мусить і буде тямити — а розстріли українського селянства та робітництва на совєтській Україні наглядно показали йому, — **що його доля є тісно звязана з долею його нації**. Його місце не у підюдженій юрбі міжнародної салами, яка під московську дудку наслідувала еспанську керенщину — до перекидання трамваїв та нищення вивісок включно, але його місце в українських національних організаціях. Натомісць наші політичні організації повинні більше зацікавитися робітництвом — замісць партійних порахунків — а тоді безперечно український робітник не потягнеться за жидівським аґітатором з „народнього, чи людового фронту".

Вкінці радимо кожному українцеві застановитися над відозвами, польських організацій до відозви ендеції та „послання" єпископів включно.

Всюди „кресове" місто Львів стоїть як пригадка 1918 року. Правду кажучи, не знаємо, „що ма пернік до вятрака", що спільного має 1918 рік з подіями 16-го квітня 1936. р., що спільного має настроювання замирювання духових достойників з пригадкою війни з 1918 р. Про цей ребус з 1918 р. — колись іще напишемо.

Сьогодні тільки скажемо, що українське селянство та робітництво не сміє улягти провокаціям та стати знаряддям чужої політики та попасти між млинські колеса історії. З народами, що падали під колеса, історія ніколи не числиться. — („Наш Прапор").

ДЕСЯТНИК ПАСІЧНИЧЕНКО

Це було в квітні 1920. р. після славного зимового походу ген. Омеляновича-Павленка.

Запорізька дивізія стояла в районі села Ново-Красне, біля залізничої стації Капустяни. Третя сотня 2-го Запорізького кінного полку дістала наказ заняти це село. Командант сотні прикликав до себе пятьох козаків: Лакаренка, Гринька Пирога, Івана Савченка, Дмитра Смирного й Пилипа Галбу та роєвого Данила Пасічниченка і сказав до них:

— Хлопці! Наша сотня має заняти нині вночі село Ново-Красне. Нам відомо, що в селі є чимало москалів і китайців і вони напевно надіються нічного наступу. Ви мусите розвідати ситуацію ще перед північчю, а на перших пятьох сотня повинна ввійти в село. Справитеся, хлопці!

— На приказ! — відсалютував роєвий Пасічниченко, а сотник додав іще:

— Я зараз підходжу з сотнею під село. За годину буду в лісі біля Ново-Красного.

Козаки зараз сіли на коні й пігнали чвалом вперед. Пасічниченко їхав на переді. Ніч була темна. Чорні болвани хмар переганялися по небі. Земля була розмокла, з боку від ріки ішов шум: це йшла спізнена крига. На обрію темнів ліс.

Козаки звільнили темпо, Коні йшли тепер нога за ногою; треба було бути обережним в обличчі недалекого ворога. Ліс зарисовувався щораз виразніше — врешті козаки виїхали на лісну дорогу.

— Хлопці! Нагани в руки! Обережно.

Ідуть. Верхів'я дерев шумить весняним вітром і пригулує тупіт коней. Ще хвилина — і дерева стали прорідкуватися тут і там тьмяні огники. Це село Ново-Красне.

— Стій!

Роєвий Пасічниченко зіскочив з коня, за ним це зробили всі інші.

— Коні поприв'язуйте до дерева, а самі за мною. Тільки тихо!

За одну мить шість темних постатей прямували попід ліс до першої хати. Біля хати козаки доглянули кілька тачанок.

— Тихо, хлопці... За мною! Козаки з наганами, готовими до стрілу, підійшли під саму хату. Ненадійно зпоза хати вибіг пес і зачав гавкати.

— Ставайте під хатою біля вікон і дверей.

Козаки обставили хату, а Пасічниченко застукав до вікна.

Тихо.

Пасічниченко застукав ще раз — голосніше. В хаті хтось поруши̇вся, далося чути якесь бурмотіння і хрипкий кашель.

— Хто там?

— Виходіть, дядьку!

За хвилину на порозі хати показалася темна постать.

— Ви хто такі? — питае.

— Свої, українці... Тільки тихо будьте, дядьку... Багато їх у селі?

— А досить...

— А у вас?

— Є також... Два в хаті, решта в клуні... А онде на возах їхні скорострілі.

— Ідіть у хату, дядьку.

Пасічниченко зібрав скоренько своїх і послано зачав їм шептати порученя.

— Пиріг і Лакаренко — беріть скорострілі. Гатіть на сполох. Савченко й Смирний — ручні гранати... Галба зі мною...

Хлопці, заметушилися. За хвилинку оця узброєна громада стала біля свойого командира, що впер очі в пітьму, як орел — І чекала приказу.

Пасічниченко з грюкотом отворив двері і ввійшов у хату. Два заспані червоноармійці протерли очі — й так і застигли. Два вистріли нагана післали їх на той світ.

— На двір! — закричав не своїм голосом Пасічниченко.

На відголос стрілів вискочили з клуні кілька червоних. Тепер заторохкотів скоростріл. Це справлявся Пиріг.

В селі піднявся алярм. Забахали стріли. Пасічниченко кинувся до найближчої хати і крикнув на ввесь голос:

— Сотня — за мною!

Гук потряс повітрям — це Савченко й Смирний кинули на один раз ручні гранати.

— Козаки! Слава Україні! — реве Пилипченко.

— Слава!! Слава!! — відгукуються козаки, скільки сил. Хочуть удавати, що їх є велика сила.

Торохкотять два скорострілі. Гукають гранати — пальба зчинилася, що крий Боже.

— Праве крило в село! — кричить Пасічниченко.

Москалі й китайці біжать у поле. Як хто спав, так біжить. Зброю, обоз і весь свій виряд полишають на місцях. А скорострілы чешуть по темних постатях, що сновигають тут і там. Зойк, крики ранених, прокльони.

Пасічниченко і його козаки не спочивають. В паніці, що опанувала москалів, ніхто навіть не відстрілюється. Втікають, як заяці.

За пів години — Пасічниченко казав стишити вогонь. Село порожнє. Він і його козаки спочені, змучені на смерть — кидаються на вогку землю, щоб на хвилину відпочити.

Нагло тупіт кількадесятьох коней підняв їх в одну мить на ноги. Пасічниченко пригляається й пізнає — чорні шапки зі шликами. Запорожці!

Це сотник, зачувши пальбу, віхав у село. Але вже не було що робити. Вистарчило поставити стійку й розташуватися.

Пасічниченко зголосився до сотника. Зі зворушення він не міг нічого говорити.

— Десятнику — ви заслужили на ордер! Гратулюю вам.

Десятник Пасічниченко стояв, а його очі горіли як грань.

— Україна дасть мені ордер — процентав і сів важко змучений.

Наші діти.

— Івасю, уважай, чи нема в твоїм яблоку хробака: бо можеш його легко зїсти.

Івась: Е, най там собі хробак сам уважає, щоб я його не зїв.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

СПРАВДІ НЕМОЖЛИВА РІЧ?

Один з передових журналістів Герста передбачає поважні наслідки для Франції від лівого характеру її керуючих партій у теперішню пору.

Він думає, що соціялістичний уряд може захотіти забрати на державу приватну власність французьких земельних посідачів, а тоді „може статися неможлива річ: можливо навіть, що французькі консерватисти покличуть Гітлера, щоб охороняв Францію перед совєтизмом".

Чи це справді таке неможливе? Кликання чужих в історії звичайна річ. На старій Руси кликали варягів, на новочасній Україні кликали німців. У Росії правили німецькі роди, в Польщі королі були з литовського, саського й мадярського роду. В Англії ще й нині править німецький рід.

НЕВАЖНА СПРАВА?

Всі просто газети, від Герстових направо до найкрайніших наліво, одноголосно висказуються з одушевленням про нову фільму, „Фюрі", що звертається проти американських осамудів (лінчів).

Всі фільмові критики не мають просто досить слів похвали для цеї фільми. Фільмовий критик „Ню Йорк Таймсу" каже, чому саме він уважає цю фільму такою доброю. Він каже, що голивудські фільмові підприємства рідко коли займаються важними суспільними справами. Цим разом одначе фільма занялася важним суспільним питанням.

Це може викликати здивування: невже справа лінчів важна суспільна справа? Згаданий критик каже, що лінч відповідає за вбивство понад 6,000 осіб за останніх 49 літ.

СМІЛИВИЙ БОРЕЦЬ.

Всі ми знаємо славну американську історію, повну геройських учинків. Неодному американцеві робиться нині жаль, що американське життя стало таке буденне, що воно не дає ніякої нагоди показати своє геройство.

Отже цю думку тепер звалив тексаський конгресмен Морі Мейверик, котрий одноручно веде далі геройську боротьбу за визволення американської суспільности від загрожуючої їй тиранії. Він взиває всіх свободолюбних американців получитися з ним у цій славній боротьбі за горожанську свободу. Він кличе всіх приступити в члени його організації, що називається „А.Р.Т.Н.О.Е."

Є це перші букви слів у назві, що в цілій своїй повній величі звучить: „Асосієйшен фор де Превеншен оф Тейкинг Гетс Офф ін Елевейторс", бо головна програма цеї свободолюбної організації виступає проти знимання капелюхів у ліфтах.

Могло би комусь здаватися, що це маловажна справа, чи ви здіймете свій капелюх в елевейтори, чи не здіймете. Та конгресмен Морі Мейверик знає краще: здіймання може не таке небезпечне, але як усі здіймають, то це вже небезпечне для свободи, бо заводить регіментацію і може скінчитися фашизмом.

Досі свободолюбні американці в ліфтах здіймали капелюхи, як побачили гарну дівчину. Здіймаючи капелюх, чоловік немовби топив леди між собою й дівчиною. Бідний він і не знав, що цим він ломить свою свободу та ставить крок на дорозі до деспотизму. Добре, що конгресмен з Тексасу нам сказав. Від нині, як котрий американець забудеться і здійме капелюх у ліфті, то най удасть, що він хотів тільки поправити собі волосся, та най наложить капелюх назад на голову.

В цей спосіб утратимо, що правда, нагоду говорити з дівчатами, але зате не втратимо свободи.

КЛОПОТЛИВИЙ ЛІФТ.

Як я говорю тут про „ліфт", то неодин читач певно підняв брови, почіхався в голову й сказав: „Про що таке він говорить?"

Отже слово „ліфт" приняте в нашу мову англійське слово. Воно означає підойму, або клітку, в якій люди підоймаються на вищі поверхи. В Америці це слово робить нам подвійні клопоти: Раз, ми в Америці знаємо, що „LIFT" вимовляється не „ліфт", але „лифт". Подруге, американці називають „ліфт" „елевейтор".

Отже й маєте клопіт українського журналіста в Америці: хотів би він написати про ту клітку, що нею їдеться на вищі поверхи, так, щоби його зрозуміли читачі і тут і в ріднім краю. Та українська мова не придумала ще свого спеціяльного слова, бо на Україні люди на вищі поверхи підоймаються звичайно своїми ногами. Стрінувшися поза границею з кліткою до підниманя, українці звичайно називали її чужими словами. В цей спосіб прийшло до нас слово „ліфт". Ось так український журналіст уживає слова „ліфт", коли хочете, щоби його зрозуміли. Та що має робити журналіст в Америці?

Чи закинути й „ліфт" і „елевейтор" та придумати своє слово, якого читачі може не зрозуміють?

Чи вживати англійського слова, ризикуючи, що його не зрозуміють читачі в Америці?

Чи вживати американського слова, ризикуючи, що його не зрозуміють читачі в Европі, де вони можуть його навіть помішати зо зсипом на збіжжя?

Чи вживати оба чужі слова, одно в тексті, а друге для пояснення в дужках, виставляючися в цей спосіб на закид, що запаскуджує свою рідну мову, бо на одно поняття заводить аж два чужі слова?

КЛОПІТ АНГЛІЙЦІВ І АМЕРИКАНЦІВ.

Такі мовні клопоти мають не тільки українці. Як уже можна бачити хочби з того, що та сама річ називається в Англії „ліфт", а в Америці „елевейтор", англієць збаламутиться, слухаючи американця про „елевейтор", а американець баламутиться, слухаючи про „лифт". Адже вони кажуть, що англьо-саксонський світ має одну мову, а тут така проста й звичайна в Англії й Америці річ називається в кождій країні інакше.

Останніми часами цей клопіт показував вигляди на полагодження, коли американська мова почала сильно тягнути за собою англійську мову, коли в Англії почали вже приймати загально американські слова. Під впливом американських звукових фільм та радія англійці почали привикати, що „лифт" називається „елевейтор". Та тут виступають мовознавці й сиплють собі попіл на голову з приводу смерти слова „лифт". Наприклад, Г. Менкен дуже жалує, що замість такого простого, короткого й родовитого англьо-саксонського слова почали вживати це грубе, довге, штучно зроблене слово „елевейтор".

От і маєш: куди не повернути, все латками догори.

„ЛІФТ" ЯК ВІДКРИВЕЦЬ.

Цей „ліфт" справляє не тільки клопоти свободолюбним конгресменам з Тексасу та людям, що вживають мови для виконування своєї професії, а не й провідникам та бесідникам.

В одній американській організації виступав бесідник з промовою проти всякої першости полів, рас і народів. Відчит відбувався на одному з вищих поверхів і до відчитової салі треба було їхати „ліфтом". Учасники-віча, що їхали з прелегентом, завважали, що прелегент у „ліфті" зняв капелюх. Він видно зняв його був на те, щоби показати своє поважання для жінки. В „ліфті" була лиш одна жінка: це дівчина, що правила „ліфтом". Ті, що це бачили, гучно оплескували прелегентові слова в обороні рівности. Коли вони по відчиті зїжджали „ліфтом" униз, прелегент капелюха не зняв, хоч „ліфтом" правила жінка: чорна муринка.

Кажуть, що слухачі відчиту, щоб були в „ліфті", чогось чули стид.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШІКАГО, ІЛЛ.

„Українське Весілля".

„Українське Весілля" укладу д-ра Л. Цегельського відбулося дня 31 м. м. в галі школи ім. Шопена при сприятливій погоді та середно вдоволяючій участи місцевої громади.

Зміст та техніка вистави відомі. Загально запримінимо лишень те, що вистава „У. В." у нашім місті була поставлена яких пятьдесять процентів слабше ніж у Ню Йорку або Філядельфії. Особливо некорисно вражала недостача сценерії, а теж, ніде правди діти, і сама гра нашвидко та принагідно склеєної сценічної дружини, зложеної із кращих аматорських сил Дітройту і Шікаго.

А проте — скільки то безцінних мистецьких скарбів розсипала між нами ця невеличка, наскрізь аматорська й слабо вишколена, а одначе в суті річи високо артистична, та часами вулканічно динамічна група гарячих ентузіястів, зведених докупи умілою та енергійною рукою свойого талановитого режисера! Та і скільки то високо артистичної насолоди дала вона нам у цій пригноблюючо сумовитій та обдертій Шопенівській салі, так добре відомій усій нашій химерній українській громаді в Шікаго.

Кажуть про нас, що ми, українці, вроджені артисти. Нема в цьому ніякого перебільшення. Свідчить про це уся наша висока, пребагата, старинна та своєрідна національна культура, що так і мерехтить самоцвітними красками іменно на всіх ділянках нашої мистецької творчости.

Коли австрійський цісар Франц Йосиф загостив уперше до Галичини літ тому вісімдесять з гаком, польські магнати бавили його між іншим — українським весіллям, виставленим родимими аматорами під голим небом. На жаль — ми були тоді (і пізніше) в вбогі, щоб розвинути **на сцені** все те безконечне багатство — обрядове, церемоніяльне, пісенне, музичне, танкове та костюмове, що так перлиться та через верх переливається у цьому нашому найкращому та найвеличнішому народньому PAGEANT'-і, яким без сумніву являється наше рідне, українське весілля.

Своїм корінням сягає воно бездонних та безвісних глибин доісторичного життя нашого народа. Воно заховувалось зі стереотипною точністю та набожною вірністю і на загороді заможного українського кметя, і на дворі українського князя, і в теремах великих та удільних володарів великої української землі. Принагідні згадки про його чарівну красу та чудовомудру й кришталево прозору символіку стрічаємо вже у наших найдавніших літописах. Його неспрівнаний чар подивляє культурний француз, що гостив на Україні коротко перед вибухом Хмельниччини (читай Боплана „Дескріпсіон", видання Руенського, 1660 р., стр. 63 і далі). Захоплюється ним учений А. Голембйовський 1833 р. та Вацлав Залеський теж 1833 р.

1835 р. наш учений Йосиф Левицький видає своє славне „Руское Весіле", а чотири роки пізніше (1839) Жеґота Павлі теж дає нам опис українського весілля у своїх „Песнях Люду Руского в Галіціі" (т. I, стор. 61—129).

Опис українського весілля, захованого нашими людьми над Збручем, подав о. Ігнатій Галька 1860 р. Описів українського весілля, захованого нашими людьми на Поділлю, Волині, Київщині, Слобідщині, Донщині та Кубанщині, маємо теж доволі. Та вже, як сказано, вивести наше весілля у його есенціяльних частях **на сцені**, не було у нас сили. За ту важливу мистецьку спробу взявся щойно д-р Л. Цегельський — на американській еміграції.

Кажемо „спробою", бо нічим іншим як „спробою" і позістане раз на все всяка сценічна вистава нашого чудового весілля — хтоб і не поривався на цей справді титанічний подвиг.

„Спробу" д-ра Цегельського треба зачислити до наших цінних артистичних осягнень на американськім континенті. Адже це вперше пощастило д. Цегельському зафіксувати в одній цілости всю пребагату гаму наших найпишніших національних вортостей: словесних, поетичних, обрядових, пісенних, музикальних, танкових та костюмових — осягнення, яке не зійде вже з нашої сцени ніколи.

Було би гріхом „критикувати" д-ра Л. Цегельського за усі „вольні і невольні" недомагання вистави „Українське Весілля" у нашому місті. Навпаки — ми щиро вдячні, що завдяки його невсипущим заходам — ми побачили на коротку хвилинку золотий обрій рідного неба, що не одного з нас золотило душу, коли і нам самим вродливі свахи „ладкали" — там далеко — у рідному краю:

> Зіступи, Божоньку, з неба,
> Тепер же Тя нам треба.
> Зачни нам весіллячко,
> На наше подвірайко,
> Тихоє, веселоє,
> Аби було щасливоє!

Багацько із того „золотого проміння" запало й у душі нашого молодого покоління. Старалися всіми нашими силами, щоб того рідного золотого проміння западало якнайбільше у молодечі серця та душі наших діточок — іменно в Америці. А з другого боку — не допустим за всяку ціну, щоби те божественне проміння вливали у наше молоде покоління... чужинецькі промисловці...

„Українське Весілля" укладу д-ра Л. Цегельського це лише перша спроба усценізування цеї найпишнішої перлини нашого фантастичного фольклору... За нею зявиться скоро певно друга, і третя... на якій хтось зробить собі не лише безсмертне імя, але і гроші...

Годі нам тут виводити наші подрібні технічні завваги. Просимо лише пана молодого, якого лицарську стать можна тільки подивляти, удраматизувати розлуку з милою при кінці першої відслони — з одного боку палким сквилюванням, викликаним самою розлукою, а з другого боку — зазивом Вітчини. Палкий поглядом в сторону милої і бистрий вихід з кімнати з окликом „хай живе Україна!" аж просяться у таких високо драматичних моментах. Ефект нагядачів буде потрясаючий.

Місцева українська інтелігенція явилася на виставі майже в комплеті. Глибоке враження зробила приявність старенького, але повних вісімдесятьлітнього, о. каноніка Миколи Сіменовича, що ради „Весілля" відложив своє лікування у шпиталі до наступного тижня...

З чужинецьких гостей явилися ексц. п. Чопіс, грецький консуль, кляз Ласкаріс та п. Пандалеон, визначні члени місцевої грецької кольонії та гості Української Академії Наук Америки, репрезентовані д-ром Ол. Сушком та о. д-ром О. Ковальським.

Наші грецькі гості запримітили та подивляли велику подібність нашого весільного обряду до грецького, а особливо звернули увагу на наш аркан, що подібний до грецького „кола". Як відомо, „коло" є теж чільним національним танком полудневих словян. Нема сумніву, що „коло" є спільним культовим скарбом усіх словян та греків, що виріс та розвинувся у правітчині усіх арійців, якою була наша доісторична Україна.

Гість.

ВЖЕ ВИКІНЧЕНО

всі приготування до Річної Плавби при Місячнім Сяйві Першої Ворди Реґулярної Демократичної Організації в Джерзі Сіті, що відбудеться в четвер вечором, 11-го червня, на покладі пароплава „Американа", який виїжджає з кінця вулиці Йорк, Джерзі Сіті, точно в 8-мій годині ввечір, без огляду на те, чи буде дощ, чи погода. Сподіваються великої юрби і здогадуються, що в тій прогульці візьмуть участь багато міських і повітових урядовців.

Комітети, під проводом комішенера Віліема Дж. МакҐоверна, демократичного провідника Ворди, напрацювалися чимало, щоб тій плавбі забезпечити успіх. Ось ті комітети:

КОМІТЕТ ПРИНЯТТЯ І ПРИГОТУВАННЯ:

Charles A. M. Borkhalm, Chairman; Thomas O'Rourke, Vice-Chairman; Mrs. Ellen Donelen, Vice-Chairman; Mrs. Theresa Liszewski, John Chunka; Mrs. Marie Chislock, William Lynch, Mrs. Helen Domanski, Charles Specht, Mrs. Mary Cohalan, James Fay, Mrs. Mary Green, William Welsh, Mrs. Nellie Choisez, Henry Hunter, Mrs. Caroline Reed, Stanley Kielbas, Miss Catherine Barth, Frank Waltz, Mrs. Alexandria Skoszypiec.

КОМІТЕТ ТІКЕТОВИЙ:

Louis W. Jacobs, Chairman; William Stevens, Vice-Chairman; Commissioner McGovern, Harry Jewusiak, Edward J. Flynn, Terence J. Linski, Meyer Rosenberg, Joseph Wissnor, James Gleason, Herman Hilsenroth, Edward Welsh, John S. Burke, Leon Wilszewski, Frank Sadlak, Peter Catangaw, Charles Mielcgarski.

КОМІТЕТ КОРАБЕЛЬНИЙ:

William Connallon, Chairman; William Sheridan, Vice-Chairman; John McCurk, T. Linski, P. Ryan, J. Gillen, Fred Balbian, Edward Katunski, J. McComb, J. Welsh, Andrew Murray, Thomas O-Hare, Martin Jeffers, James Livingston, George Horan, Charles Donelen, Mark Burke, Frank Dyckman, Michael Pawanda, William Sadlak.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШІКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 176, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в понеділок, дня 15. червня в год. 7-мій ввечір. Повідомляємо членів, щоб свої вкладки платили на зборах. Хто не заплатить на зборах, буде суспендований. Така ухвала перейшла на минулих зборах. Просимо привести своїх знайомих і записати їх до У. Н. Союза. — С. Зюрзіевич, предс.; П. Бабяк, ..ін. секр.; С. Дячишин, рек. секретар.

БІЛЬ ЗУБІВ.

— Ах, який ти бідний з тими зубами! Та я знаю такий корінь, як його взяти на руку, то зуб уже не болить!

— Не говори дурниць!

— Це не є ніякі дурниці — я маю на думці корінь зуба.

—o—

— Знаєте, пані Шпарлюкова, я вже не тримаю кухарки! Не уявляєте собі скільки то на харчах можна заощадити, коли самому варити!

— Якжеж це?

— Та мій чоловік не їсть уже й половину стільки, як давніше, відколи я сама стала варити!

СМЕРТЬ ПОЛКОВНИКА ЧЕРНИЦІ.

Кінець січня 1919. р.

Большевицька навала налягла на Київ і тисне його з усіх боків. Полк. Павло Черниця з 2-гим Чорноморським полком стоїть вісім верстов від міста Сквири, готовий до бою. Ранком 23-го січня полковникові зголошують, що до нього прийшла большевицька делеґація у важній справі.

— Впровадити.

Адютант полковника і два козаки приводять двох червоноармійців. Один із них москаль, другий жид. Пізнати це по його кучерявій чуприні й закривленім носі.

Полковник Черниця глянув на них цікаво й спитав:

— Що скажете?

— Ми в делеґації. Наша армія окружила Київ з усіх боків. Вам не остається нічого іншого, як піддатись. Але ми не хочемо бачити вас нашим полоненим; ми пропонуємо вам перейти на наш бік. В імя незалежної радянської України, полковнику, надумайтеся...

— Випровадьте їх — кинув коротко полк. Черниця, а коли вони вийшли, він ударив кулаком об стіл і просичав:

— До чого дійшло...

Потім велів закликати старшин свойого полку й так сказав до них:

— Перед хвилиною мені пропонували ганебну річ. Нинішний день — 23. січня 1919 р. лишивсь у мойому житті незатертою плямою, якби його не змити... Панове, робимо наступ на Сквиру...

Полковник сильно схвильований сів на крісло. Потім віддізвався:

— Полк нехай буде готовий. Я сам піду на розвідку. Полк нехай підіде під саме місто.

За хвилину полковник Черниця з чотирма козаками поскакав наперед. Ззаду витягнувся довгою лавою 2-гий Чорноморський полк. Підїхавши під місто, кіннотчики зсіли з коней і стали дожидати свого полковника.

Був пізній вечір. Полковник їде тепер обережно. Показуються перші муровані домики. За хвилину розвідка вїхала на старий жидівський цвинтар, тут зсіла з коней, а полковник обтер хустиною зіпріле чоло.

Тихо.

Раптом у цю тишину вірвався дикий крик: зпоза жидівських могил показалися наїжені багнети червоноармійців.

— Здавайся! — заревів тут же над ухом якийсь москаль.

Полковник Черниця глипнув на своїх чотирьох хлопців. Так! — це по козацьки. Він відчув, що прийшла хвилина, в якій він зітре нестерту пляму. Добув револьвер. Він був спокійний.

Його хлопці вмить сховалися за гробами і бють, якби їх була ціла сотня. Зачалася пальба, така, що крий Боже. Але большевиків уже є цілий цвинтар. Вони лізуть вперед, наступають ззаду, з боків. Полковник зрозумів: тепер іде про те, щоб дорого продати своє життя.

Один його козак покотився, з його горла бухнула струя крови. Полковник взяв з його рук кріс із багнетом і став увихати ним, як найсправжніший майстер. Перед ним купа ворожих трупів.

Москалі ревуть:

— Живо беріть, с... сина!...

Другий козак з розваленою головою валиться під камінь.

Полковник оглянувся по своїх — два козаки борикаються з цілою навалою москалів. Молодший з них, Семен Чавун, в останній хвилині кличе: — Полковнику!... — і так застигає.

— Я тут! — кричить полковник Черниця. Він тепер сам. В одну мить витягає багнет і відбивається останками сил. Перед його очима мигають озвірілі обличчя москалів. Важкий удар у голову повалює його на коліна...

— — — — — —

Вкінці полк, що був під містом, почув стріляниу і догадався, що там скоїлося щось недобре.

Козаки всідають на коні й гонять.

Вже туп-туп... Вже недалечко...

Вїхали в місто. Нараз стріли затихли. Зловіща тишина.

Чорноморці розвинулись до атаки:

— Добути, або дома не бути! — Слава! — заклекотіло й понеслися чвалом по Сквирі.

Почалася безпощадна боротьба. На життя й смерть. Очайдушні чорноморці вривались у вулиці і нестримним гоном наперли ворога, який у метушні почав утікати.

Сквира була занята, ворог розбитий.

Та на жидівському цвинтарі залишився полк. Черниця й чотири козаки. Вони були порубані, посічені...

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14 червня, в місци і в часі як звичайно. Просимо вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі поступимо згідно зі статутом. Неприявні на зборах члени заплатять 50 ц. кари, а урядники по 1 дол. — Н. Білецький, предс.; Д. Медецький, скарб., Ів. Кульматицький, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Петра і Павла, від. 220, подає до відома всім членам, що піврічні збори відбудуться в суботу, 13 червня, в годині 7:30 ввечір точно. Кождий член обовязково має прийти на збори, бо це дуже важні збори. Цього року наш відділ буде обходите 25-літній ювилей. Уряд і контр. комісія здадуть справоздання за пів року. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглі вкладки. — Василь Саган, предс.; Петро Жовнірчак, кас.; Григорій Гарасим, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. У. Н. Союза, від. 292, подає до відома всім своїм членам, що місячні збори відбудуться в суботу, 13 червня, в годині 7-мій вечором, в гали парохіяльній при Кліперт вул. На ці збори кождий член обовязаний прийти, бо маємо вибрати двох урядників, обговорення посвячення прапорів і пікніку. Взиваємо тих членів, що ще не поплатили за тикети, щоб були ласкаві заплатити. З вкладками не будьте байдужні, але платіть на час. Старайтеся приєднувати нових членів. Як не можете старших, то може дітей вам лекше буде приєднати. Панове члени, подумайте над організацією троха і ви, хай буде наш зазив виконаний. — Іван Форись, предс.; Ілія Андрусевич, кас.; Петро Кізел, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 192, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться 14-го червня, в годині 2-гій пополудні, в галі У. Н. Дому при Кінг вул. На зборах буде справоздання уряду й інші важні справи до полагодження. Котрий член не буде на зборах підлягає карі. — М. Сичік, предс.; М. Суханчик, кас.; М. Політило, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 161, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14 червня, точно в годині 2:30 пополудні, в льокали під ч. 600 Гленвуд Евеню. Просимо всіх членів вирівнати свої довги. Буде справоздання урядників і контрольорів за пів року. Котрий член не прийде на зборе, заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. На тих зборах маємо важні справи до полагодження. — Тимко Мазурик, пр.; Василь Ясиницький, кас.; Антін Підуфалий, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Сестр. Преч. Діви Марії, від. 151, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членниць, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14 червня, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній, 803 Н. Фронт вул. Просимо всіх членниць прийти на час. Довгуючих членниць просимо вирівнати свої залеглости. — Анна Пипюк, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14 червня, в годині 12:30 пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклін вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, на котрих будуть справи до полагодження як слідує: справоздання уряду за шість місяців, прочитання виготовленого для товариства статута, котрий, по ухваленню на цих зборах, віддамо до друку; справа влаштовання пікніку цього року й інші важні справи. — Я. Лежняк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Повідомляємо членниць і членів Бр. Сош. св. Духа, від. 237, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14 червня, в годині 2-гій пополудні, в У. Н. Домі при 4-тій і Ворд вул. Уряд взиває, щоб члени не легковажили собі піврічних зборів, а прийшли всі, бо маємо важні справи до полагодження. Контрольна комісія здасть піврічний звіт; буде обговорена справа пікніку. Пригадуємо родичам, що У. Н. Союза завів нову грамоту для дітей, за якою ви нераз допитували. Прийдіть на ці збори та впишіть свої діти до своєї рідної організації; будемо принимати *без оплати вступного.* Хто з членів не буде приявний на тих зборах, буде караний згідно з ухвалою. — Теодор Сорока, предс.; Григорій Забитко, кас.; Григорій Стецій, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13 червня, в годині 7-мій ввечір, в гали парохіяльній. Кождий член має прийти на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. Ще раз напоминаємо тих членів, що довгують, щоб вже раз виплатили свої вкладки, бо час короткий до пів року. — І. Березяк, предс.; О. Патер, кас.; М. Куба, секр.

МЕНВІЛ, Р. АЙ. Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться в суботу, 13 червня, в годині 3-тій пополудні, в У. Н. Домі на Компилай Гіл. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Неприявний член буде караний. — П. Любянецький, предс.; Н. Шевчук, кас.; П. Черкас, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 13 червня, в годині 8-мій ввечір, в укр. правосл. церкві, 179 Корт вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде справоздання за 6 місяців. — Гр. Дорошенко, предс.; М. Сколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членниць, що місячні збори відбудуться в суботу, 13 червня, в годині 7-мій ввечір, в гале церковній, 303 Годсон Евеню. Просимо членниць прийти на означений час, бо маємо важні *справи до вирішення.* Довгуючим припоминаємо, щоб прийшли на ті збори і заплатили свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Олена Скробач, предс.; Анастасія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 13-го червня, в годині 7.30 ввечір, в гали парохіяльній при Мортон вул. На зборах буде справоздання за пів року й інші важні справи до полагодження. Просимо всіх членів прийти на означений час. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Взиваємо членів, щоб привели на збори нових членів, також ті члени, котрі мають діти, а ще не вписані до У. Н. Союза, хай уписують до своєї організації. Неприявний член буде караний. — Т. Каськів, предс.; А. Сурма, кас.; Ол. Будник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204, повідомляє своїх членів, що зборе відбудуться в суботу, 13 червня, в годині 8:30 ввечір, в галі української правосл. громади, 334 Іст 14-та вул. На ті збори мають прийти всі члени відділу та вирівнати біжучі і залеглі членські вкладки. — М. Близнак, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14 червня, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад буде справоздання контр. комісії за 6 місяців і інші важні справи, тому обовязково кождий член має явитися на зборах. Неприявний член заплатить кару згідно з ухвалою. — І. Живицький, предс.; Г. Яськів, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 13 червня, в годині 8-мій ввечір, в домі Укр. Громади на 23-тій і Бравн. Уряд Товариства має кілька важних справ до вирішення, тому кождий член мае бути приявний на зборах. Просимо членів вирівнати свої вкладки. — Гр. Гонта, предс.; П. Максимович, кас.; Мих. Туркот, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Повідомляємо всіх членів Бр. св. Васелія, від. 339, що піврічні збори відбудуться в суботу, 13-го червня, в годині 5-тій ввечір, в домі Укр. Громади під ч. 3322 Норт Лавренц вул. Просимо всіх членів прийти бодай на піврічні збори і вислухати звіту контр. комісії за минулих 6 місяців. Напоминаємо довгуючих членів, щоб прийшли всі на *піврічні збори й вирівнали свої довги,* бо вже час. Коли на цих зборах члени не заплатять довгу, то будуть суспендовані і виключені з організації. Кождий члена нашого відділу, приходячи на збори, повинен привести одного нового члена і вписати до 339 відділу. — Іван Сорока, Макс., предс.; Іван Сорока, Мих., кас.; Олекса Дюрка, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 13 червня, в годині 8-мій ввечір, у льокали Укр. Дем. Клюбу. З причини, що ці збори піврічні, тому важні, просимо прийти на час. Неприявний член буде караний згідно зі статутом. Треба конче виповнити вкладки до У. Н. Союза, бо урядники не можуть закладати стільки грошей, як 2 або 3 рази за одного члена. Ідучи на збори, просимо привести своїх дітей, або знайомих до Тов. і У. Н. Союза. — І. Малик, предс.; М. Костів, кас.; П. Малицький, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 13-го червня в год. 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вулиця. Просимо членів прийти на означений час і вирівнати свої залеглости. — Е. Парницький, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. Тов. Запорозька Січ, від. 335, повідомляє всіх членів і членниць, що піврічні збори відбудуться в неділю, в годині 1-шій пополудні, в гали парохіяльній. Збори є важні, кождий член і членниця повинні прибути на ці збори на час. Буде піврічний звіт і інші справи до полагодження. Неприявні члени підпадають карі згідно зі статутом. — П. Рак, предс.; Ф. Солоничний, кас.; П. Занько, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Подаємо до відома членам Тов. Сокіл, від. 336, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 червня, в годині 1-шій пополудні, в гали У. Н. Дому. Просимо членів прийти на збори обовязково. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг. — Григорій Степанек, фін. секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 306, подає до відома своїм членам, що піврічні збори відбудуться в суботу, 13 червня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі при Розел і Генри вул. Обовязком кождого члена є бути на цих зборах, бо буде звіт за пів року й інші важні справи. — Теодор Федуняк, предс.; Стефан Окрепкий, кас.; Василь Моссора, секр.

ЗВІДОМЛЕННЯ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА ОДВУ В СПРАВІ ПОМОЧІ ПОВЕНЯНАМ.

Як тільки почали доходити до нас вісти про страшну повінь, що навістила деякі українські громади в Америці, Червоний Хрест ОДВУ зараз взявся до праці та повів акцію, щоб допомогти тим, що найбільше потерпіли від цеї повени. Праця полягала в збиранні одіння та грошей. В тій справі видано окрему відозву, на яку наше громадянство відгукнулося щиро та щедро.

Грошеві датки вплинули від отсих громадян та організацій: Ню Йорк: по $3: М. А. Кирдил, Т. Гулька, С. Угорчак (Бруклин). По $2: Стефанів, Поліщук, В. Юськів. По $1. М. Ківник, Я. Щигол, А. Матюк, М. Концерук, С. Андрищин, Мойсей Кардаш, Т. Петровська, В. Когут, „Сквер Діл Гросери", І. Волощук, Український Базар, Сурма Бук Ко., Л. Кантор, М. Федорчук, Вісьола. По 50 ц.: А. Всякий, О. Тарнавський.

Українська Православна Громада, Пасейк, Н. Дж. — $4, Червоний Хрест ОДВУ, Бріджпорт, Конн. $4 і одяги; грощі дали, по $2: Медвідь, по $1: Філяк і Качмар. Червоний Хрест ОДВУ, Пасейк, Н. Дж., одяги й $11, від. 43 ОДВУ Бруклин — одяги й $5. Разом $59. Ті гроші вжито на видатки, получені з висилкою річей.

Одяги переслано до таких місцевостей: Віллінг, Джанстон, Мікісракс і Гартфорд.

На цьому місці складаємо щиру подяку всім жертводавцям, а спеціяльно п. Я. Корнатові з Ню Йорку, який жертвував многовартісні речі на користь жертвам повени, як і п. Задорецькому за безкорисне оголошування наших комунікатів на радіо.

За Референтку Червоного Хреста:
Анна Гладун.

— Татусю, термометер упав.

— Багато?

— Ні, не багато, яких півтора метра, але розбився.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Відтявся.

Учитель, лютий, що ученики не можуть зрозуміти викладу, говорить до одного з них:

— Богдане, йди до аптики й купи за 10 сотиків розуму.

— Чи маю сказати, що це для пана професора?

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА. (27)

Іншим разом найменший рух, найменший шелест був би не проминув Тарзанових змислів. Але тепер, коли він усю свою увагу скупчував, щоб віднайти сліди хлопців, він не запримітив навіть пантери, що підповзувала щораз ближче до нього. Можливо, що він був би почув її нюхом, бо мав добре виroблений змисл нюху, але вітер віяв у противнім напрямку.

На хвилю він зупинився і присів до землі, бо здавалося йому, що знайшов якийсь слід, що нагадував людську ногу. За ним спинилася пантера. Її всі мязи були готові до скоку. Вискаливши зуби, вона зводила наперед внутрішню боротьбу: її страх змагався з жадобою похлепати крови. Нарешті, немов зірвана з ланцюха, одним скоком вона опинилася на плечах Тарзана.

...В той час Док теж стояв віч на віч зі смертю. Зухвалий людоїд з цілої сили розмахнувся, щоб дрючком розторощити його череп. Але це запримітив Дік і, скочивши до людоїда, одною рукою спинив дрючок, а другою з цілою силою заїхав йому по зубах. Це був тяжкий удар і ним міг би похвалитися не один професійний кулачник.

Людоїд наче мертва колода повалився на землю. Док повернувся на мить і побачив цілу ситуацію. Тепер хлопці інстинктовно притулились до себе, знаючи, що цілий їх рятунок лежить у них самих. Дикуни, що стояли збоку, побачивши це, остовпіли. Їх ніздря почали кровожадно роздуватись, а груди почали наповнятися жадобою пімсти.